

7. Офіційний вебпортал Національного агентства України з питань державної служби. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/news/> (дата звернення: 16.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-343-2-7>

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЧИ ДІЙСНО ВСІ ЧИНОВНИКИ НЕДОБРОЧЕСНІ

Марченко А. В.

д. філос. у галузі публічного управління та адміністрування

*«І у нас повинно стати тепер ... прикметою невихованості людини все, що різко розминається з демократизмом і ідеєю соціальної справедливості: нахил до розкішного життя, імпонування зверхнім багатством...»
Михайло Грушевський*

Згідно з Конституцією України єдиним джерелом влади в нашій державі є народ. Влада розподіляється на законодавчу, виконавчу і судову.

При цьому, служителі влади є громадяни України, яких ще називають державними службовцями.

Хоча в авангарді розробки політики завжди є перші особи держави: Президент, Прем'єр-міністр, Спікер Парламенту, Голова Верховного Суду, міністри, але проекти рішень готують їм, а потім і втілюють їх в життя – державні службовці всіх категорій і рангів.

Цікавий факт, в 2014 році, коли після Революції Гідності четвертий Президент України втік до російської федерації, а також після втечі та відсторонення від посад тодішніх топ-посадовців від Партії Регіонів, державний апарат продовжив функціонувати завдяки публічним службовцям середньої ланки.

Їх знання, досвід, патріотизм та вірність присязі дозволили Україні в 2014 році втримати суверенітет та незалежність.

Вказані якості українські чиновники продемонстрували і в 2022 році, після повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України.

Згідно даних Національного агентства України з питань державної служби [1] кількість державних службовців, які виїхали за кордон з 24 лютого 2022 року та перебували там станом на 30 червня 2023 року становить 1,6 відсотка (2 691 державний службовець) від фактичної кількості працюючих державних службовців (163 553 державних службовця).

Також, у зв'язку із антикорупційною реформою, започаткованою в 2014 році, в Україні запроваджені нові стандарти поведінки (як етичної, так і фінансової) для публічних службовців [2]: зобов'язано щорічно розкривати інформацію про доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (у разі перевищення доходу понад встановлений розмір); встановлені обмеження на отримання подарунків, заборони щодо роботи близьких осіб тощо. Запроваджені механізми викриття корупції через інститут викривачів. Функціонує інститут цивільної конфіскації статків публічних службовців, у разі набуття публічними службовцями активів, якщо різниця між їх вартістю і законними доходами публічних службовців, у п'ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб [3].

Не зважаючи на те, що на період воєнного стану в Україні декларування публічними службовцями своїх статків до жовтня 2023 року було добровільним, станом на 18 вересня 2023 року декларації про свої статки за 2021 рік подали вже 404 000 посадовців, а за 2022 рік – понад 285 600 осіб [4]. Це свідчить про започаткування серед публічних службовців культури декларування протягом останніх років та, відповідно, сприйняття ними європейських стандартів поведінки: прозорості, підзвітності та відповідальності.

Водночас, у період воєнного стану в Україні серед наявних загроз прозорості функціонування публічного управління варто виділити такі: можливість призначення на посади публічної служби без конкурсного відбору; роздутий штат органів державної влади, який необхідно оптимізувати; підходи до оплати праці, за яких публічний службовець отримує мізерний посадовий оклад та надбавку за вислугу років, а решту його заробітку складають стимулюючі виплати, які залежать від волі керівника такого публічного службовця та фонду економії оплати праці відповідного органу влади.

Література:

1. Статистичні дані про кількісний склад державних службовців. *Національне агентство України з питань державної служби* : веб-сайт. URL: https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/DIYALNIST/KSDS/інфографіка_2кв_23.pdf (дата звернення 23.10.2023).

2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 23.10.2023).

3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення 23.10.2023).

4. Динаміка декларування зростає: за минулий тиждень посадовці подали 5,9 тис. декларацій за 2021 та 2022 роки. *Національне агентство з питань запобігання корупції* : веб-сайт. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/dynamika-deklaruvannya-zrostaye-za-mynulyj-tyzhden-posadovtsi-podalay-5-9-tys-deklaratsij-za-2021-ta-2022-roky/> (дата звернення 23.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-343-2-8>

ПРОЦЕДУРИ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ: МЕТОДИКА ПОРІВНЯННЯ ВАРІАНТІВ (АЛЬТЕРНАТИВ) ПОЛІТИКИ

Рябцев Г. Л.

*доктор наук з державного управління, професор;
професор Києво-Могилянської школи врядування
імені Андрія Мелешевича*

*Національного університету «Києво-Могилянська академія»
м. Київ, Україна;*

*професор Академічного департаменту соціальних наук
Європейського гуманітарного університету
м. Вільнюс, Литва*

Згідно із законом, «публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави», тобто державна служба, полягає, зокрема, в «аналізі державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях» [1, ч. 1 ст. 1]. Проведення такого аналізу, тобто «вироблення поради про найкращий із-поміж можливих курсів дій влади, орієнтований на клієнта і базований на доказах і цінностях» [2, с. 38], передбачене Регламентом Кабінету Міністрів України [3, § 34]. З огляду на це, важливо пояснити державним службовцям, як саме «допомогти політику вибрати найбільш вигідну дію» [4, с. 6], інакше кажучи –найкращий із варіантів